

Sztuka dyplomacji

7 czerwca 1654 roku Ludwik XIV (1638 - 1715) został koronowany królem Francji. Jego panowanie uważa się za początek nowoczesnej dyplomacji, która stała się wzorem dla całej nowożytnej Europy*, natomiast język francuski oficjalnym językiem dyplomacji i europejskiej arystokracji. Król ugruntował tę pozycję długim, bo aż 72-letnim panowaniem.

Samo słowo "dyplomacja" pochodzi z języka francuskiego (fr. diplomatie) i oznacza sztukę prowadzenia negocjacji. Anglicy zapożyczyli je bardzo szybko. Wspomina o nim już w 1796 roku Burke. W języku angielskim nie istnieje inne słowo, które mogłoby oddawać dokładny sens "diplomacy".

W opinii współczesnych Ludwikowi, częścią siedemnastowiecznej sztuki negocjacji dyplomatycznych było stosowne do okoliczności rozdawanie gratyfikacji dla osób, które mogły wpłynąć na wynik tychże rozmów. Jak podaje Roosen w książce "The age of Louis XIV: the rise of modern diplomacy", nawet teoretycy moralności uważali za dozwolone korumpowanie ministrów, jeśli w ten sposób dyplomaci mogli zabezpieczyć interesy swojego króla. François de Callières, dyplomata

Ludwika XIV uważał, że najlepszym sposobem na uprawianie dyplomacji jest pozyskanie przychylności władcy, co z kolei polegało na pozyskaniu względów tych, którzy mieli na niego największy wpływ, czyli ministrów i członków rodziny.

W
drugie
j
połowi
e XVII
wieku
przed

stawiciele króla na obcych dworach zaczęli być świadomi swojej pracy, jako odrębnego zawodu. Callières - członek klasy średniej - również pragnął, by służbę królowi odróżnić od ludzi wyższego stanu, wywodzących się ze starej arystokracji. To on stworzył poradnik dla dyplomatów "De la Maniere de Negocier avec les Souverains", gdzie zawarł wskazówki dotyczące właściwego zachowania na dworze. Dyplomata powinien prezentować dostojeństwo, nauczyć się dworskich manier, świetnie zabawiać towarzystwo i robić dyskretny użytek z pochlebstwa i przekupstwa. Według niego, różne przedsięwzięcia wymagały różnych sposobów realizacji.

Dyplomatę nazwał honorowym szpiegiem, ponieważ jego głównym zadaniem jest poznanie sekretów dworu, na którym się znajdował, a za zaniedbanie obowiązków uważał sytuacje, w których dyplomata nie wie, jaki zrobić pożytek z wydatków, niezbędnych do pozyskania osób,

które mogą mu dostarczyć tych informacji.

Inne rady Callièresa:

- nie ujawniaj swoich prawdziwych interesów i uczuć,
- nie daj się poznać jako sprawny manipulant,
- wykorzystuj słabość innych,
- częstuj obficie winem,
- poznaj kulturę, historię i obyczaje przeciwnika.

Sir Henry Wotton (1568-1639) - angielski dyplomata zdobył się na taką definicję: "ambasador jest to człowiek uczciwy, wysłany za granicę, by łżeć dla dobra kraju".

* Wcześniej jej podstawy tworzył Richelieu - pierwszy premier Francji (1585-1642)

Źródła: The age of Louis XIV: the rise of modern diplomacy"Aut. William James Roosen, Schenkman Publishing Company 1976; mfiles.pl; Diplomacy: The Dialogue Between States, aut. Adam Watson, wyd. Medhuen Co. Ltd. 1984